

Gąssowski, Jerzy

Od Redaktora

Światowit 39, 3-4

1994

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

OD REDAKTORA

Przedstawiamy kolejny, XXXIX numer ŚWIATOWITA, który pozostaje nieprzerwanie od czasów Erazma Majewskiego rocznikiem Instytutu Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego oraz Katedry Archeologii Pradziejowej i Wczesnośredniowiecznej. W imieniu Redakcji oraz Dyrekcji Instytutu Archeologii UW pragnę złożyć podziękowania za wieloletni trud redagowania tego rocznika prof. dr. hab. Witoldowi Henslowi, któremu długotrwała i ciężka choroba uniemożliwiła dalsze czynne zaangażowanie w nasze prace.

Dla zadośćuczynienia tradycji powracamy w tym tomie do postaci pierwotnej okładki z wizerunkiem słynnego słupa odkrytego w połowie XIX wieku w nurtach Zbrucza, zwanego posągim Światowita. Tradycyjnie także nasze łamy będą służyć nadal rozległej problematyce archeologii pradziejowej i średniowiecznej, jej metodom i zagadnieniom badawczym.

Niniejszy tom poświęcony został w całości jednemu z najważniejszych zagadnień, z jakim boryka się archeologia na przestrzeni swych dziejów. Jest nim datowanie zabytków i kultur archeologicznych. Postęp, dokonujący się w tej dziedzinie dzięki zaangażowaniu nauk ścisłych i przyrodniczych, szczególnie w zakresie datowania radiowęglowego oraz dendrochronologii, wkroczył także do laboratoriów polskich uczonych. W maju 1994 roku dokonano przeglądu dotychczasowych osiągnięć na konferencji zorganizowanej w Igołomii pod Krakowem, staraniem Instytutu Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego oraz kierowanego przez prof. dr. hab. Mieczysława Pazdura Laboratorium C₁₄ i TL Politechniki Gliwickiej. Konferencja została sfinansowana przez Komitet Badań Naukowych.

Forum konferencji stało się areną dyskusji zwolenników i przeciwników tradycyjnych („archeologicznych”) metod datowania, stworzyło pole do krytyki zarówno datowania tradycyjnego, jak i metod

chronologii absolutnej, zwłaszcza radiowęglowej. W odniesieniu do tej ostatniej zaprezentowano doświadczenia istniejącej archeologicznej bazy danych radiowęglowych dla obszaru andyjskiego Ameryki Południowej *ANDY* i projekt wykorzystania tego dorobku przy tworzeniu archeologicznej bazy dat radiowęglowych oraz dendrochronologicznych dla obszaru Polski i Europy Środkowej – *POLEURO*.

Źródłem szczególnego optymizmu stała się informacja dendrochronologów na temat możliwości rozszerzenia sieci datowań tą metodą praktycznie na obszar całej Polski drewna zabytkowego jakim jest dąb, dla czasów sięgających X wieku p.n.e. Takich dat właśnie dostarczyły analizy słoju drzewnych z osiedla kultury lużyckiej w Biskupinie. Nie mniejszym optymizmem napawa zapowiedź możliwości rozszerzenia datowania na inny powszechny w naszej strefie geograficznej gatunek drewna – sosnę.

Przedstawione na łamach niniejszego tomu artykuły są referatami, przedstawionymi na konferencji w Igołomii. Zdajemy sobie sprawę, iż jest to zaledwie początek szerszej dyskusji nad rewizją datowania naszych pradziejów, krytyką dotychczasowych i nowych metod chronologii względnej oraz absolutnej. Otwieramy nasze łamy wszystkim chętnym do jej kontynuowania i do prezentowania pozytywnych osiągnięć w tej dziedzinie. Będziemy również publikować w kolejnych wydaniach materiały do bazy danych radiowęglowych *POLEURO* w miarę jej sukcesywnego rozrastania.

Jerzy Gąssowski